

3. Marc Goodman. Crime and Policing in Virtual Worlds. Unclrl, The Magazine Freedom from fear/topic6 Cybercrimes, oct. 2010. pp. 1-2, 52-59, 2010. 68

4. Future Crimes (International Conf. Mar. 2012). [Електронний ресурс] – Режим доступу:http://www.ted.com/talks/marc_goodman_a_vasion_of_crimes_in_the_future.html

ОСВІДУВАННЯ ТА ТАКТИКА ЙОГО ПРОВЕДЕННЯ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Климов Кирило Олегович, курсант факультету підготовки слідчих навчально-наукового інституту підготовки фахівців експертно-криміналістичних підрозділів Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри досудового розслідування навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів слідства та кримінальної міліції Національної академії внутрішніх справ *Тереженко Ю. В.*

Основним завданням побудови правової України на сучасному етапі є захист прав та інтересів людини, її життя, здоров'я, честі та гідності. У Конституції нашої країни проголошено, що саме людина є найважливішою соціальною цінністю суспільства і держави. Значної шкоди цій соціальній цінності завдає злочинність, боротьба з якою залишається загальнодержавною проблемою. Велику небезпеку становлять злочини, що посягають на життя та здоров'я людини. Розслідування злочинів, пов'язаних із спричиненням умисних тілесних ушкоджень, обумовлено характерними рисами, які значно ускладнюють процес розслідування, що дозволяє віднести ці справи до підвищеної категорії складності. Тому важливе значення для повного й неупередженого з'ясування обставин кримінального провадження та отримання достовірної інформації є проведення невідкладних слідчих (розшукових) дій, однією з яких є освідування. Аналіз практики свідчить про те, що слідчі при проведенні освідування не завжди виконують всі процесуальні вимоги, підготовка і проведення слідчої (розшукової) дії не відповідають тактичним вимогам; зазвичай вона проводиться без належної підготовки, пошук слідів злочину, особливих прикмет чи тілесних ушкоджень проводиться безсистемно, без визначення ключових ділянок тіла, не враховується місце і спосіб вчинення злочину.

Важливою умовою успішного проведення освідування є дотримання кримінальних процесуальних вимог, використання тактичних прийомів і застосування техніко-криміналістичних засобів і методів збирання доказової інформації [1, с. 488].

Відповідно до КПК України проведення освідування можливо в тих випадках, коли є підстави вважати, що на тілі підозрюваного, потерпілого або свідка є матеріальні сліди злочину або особливі прикмети, якщо при цьому не потрібне проведення судово-медичної експертизи, оскільки сутність освідування полягає в ретельному огляді тіла людини, і лише потім, врахувавши отримані результати, вирішувати питання про призначення експертизи [2, с. 126]. Крім того, очевидно, що для виявлення на тілі особливих прикмет взагалі не потрібно призначати судово-медичну експертизу, та й це не входить до предмету судово-медичного дослідження. Важливо провести освідування на початковому етапі розслідування або негайно після затримання особи, що підозрюється у вчиненні злочину. Сліди злочину можуть залишитися на тілі людини як синці, подрипини, сліди опору, татування, шрами та ін., деякі з них можуть швидко зникнути або бути знищеними на протязі декількох годин, при цьому відновити їх буде неможливо [3, с. 286].

Провідну роль в проведенні освідування має слідчий. Рішення слідчого про проведення освідування має базуватися на фактичних даних, що свідчать про наявність на тілі конкретної особи слідів кримінального правопорушення чи особливих прикмет. На початковому етапі проведення освідування слідчий повинен ретельно підготуватися до проведення освідування, а саме: прийняти рішення про вид освідування, вирішити питання про залучення понятих, підготувати науково-технічні засоби фіксації ходу та результатів освідування, визначити місце і час проведення освідування, скласти план проведення освідування.

Робочий етап проведення слідчого освідування – це безпосередній огляд тіла людини. Спочатку проводиться загальний огляд людини (зверху вниз, від

загальною до конкретного), потім послідовно оглядають одяг, тіло освідучаної особи.

Роль судово-медичного експерта також не слід недооцінювати. Основний метод огляду тіла людини – це просте спостереження, але для виявлення слідів, які не піддаються візуальному спостереженню (підшкірний крововилив, краплини крові чи сперми, татуювання, яке намагалися знищити та ін.), та для виявлення опіків, слідів від дугів чи інших хімічних речовин слід використовувати техніко-криміналістичні засоби, які здатні виявляти такі сліди та їх «засвічувати»[4,с.122].

Виявлені при освідучанні особливі прикмети, сліди злочину чи тілесні ушкодження повинні бути належним чином зафіксовані в протоколі слідчої дії для набуття ними значення доказів. Необхідно передусім точно, всебічно і об'єктивно описати всі дії, що проводилися слідчим та експертами, а також отримані результати. При виявленні тілесних ушкоджень чи особливих прикмет слід зафіксувати їх за допомогою фото- чи відеокамери, можна також їх намалювати. Якщо особливі прикмети чи тілесні ушкодження виявлені на ділянках тіла, що скриті одягом, то з етичних міркувань слід їх фотографувати, по можливості уникаючи обличчя освідучаної особи.

Отже, проведення освідучання можна вважати позитивним при умові, якщо досягнута мета проведення слідчої (розшукової) дії – виявлені та зафіксовані сліди злочину, з'ясована інформація для висунення нових чи відхилення старих версій, отримані достатні відомості для подальшого ефективного розслідування кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Біленчук П.Д., Гель А. П., Семаков Г. С. Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів.-К. : МАУП, 2007. –с.488
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. // Голос України. — 2012. — с.126
3. Криміналістика: методичне забезпечення.-Навчальний посібник/ За ред. П.Д. Біленчука.-К.: «АТОПОЛЬ», 2010. -с.286
4. Чаплинський К. О. Тактика проведення окремих слідчих дій : [монографія] / Чаплинський К. О. — Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2006. -с.122.
5. Удалова Л. Д. Практикум з кримінального процесу : [навч. посіб.] / Удалова Л. Д., Рожнова В. В., Шпотаківська О. В. — К. : КНТ, 2010.

ДОСЛІДЖЕННЯ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ, КЛАСИФІКАЦІЯ

Жарко Яна Миколаївна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Прокопенко Г.І.*

В Україні на даний час все більше вчиняються злочини, найпоширенішими з яких є вбивства, вчинені із застосуванням холодної зброї. В законодавстві нашої держави, на жаль, немає жодного закону, який би визначав, що належить до холодної зброї, її види, критерії оцінки та різновиди, які дозволені для обігу в країні, а які заборонено для реалізації населенню.

Визначення поняття холодної зброї дається в «Методиці криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів», прийнятою Міністерством внутрішніх справ та Міністерством юстиції України від 15 січня 1999 року. Згідно даної Методики холодною зброєю визнаються предмети та пристрої, конструктивно призначені та за своїми властивостями придатні для неодноразового завдання тілесних ушкоджень, для яких заснована на використанні м'язової сили людини [1, с. 1].

Протягом багатьох років науковці намагалися визначити основні ознаки та класифікувати холодну зброю. Зокрема, Скрингюнк М.І. виділяє такі три ознаки холодної зброї, які є характерними для всіх видів:

- матеріал виготовлення холодної зброї;
- розміри холодної зброї;
- конструктивні особливості холодної зброї [3, с. 206].

Методика криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів передбачає таку класифікацію холодної зброї: